

Фондация
Лъчезар
Цоцорков

[НЕ]ПОПРАВИМОТО: в очакване на работещи решения

Изводи и данни от национално
представително проучване за нагласите
на българите към насилието над и сред
деца

София, 26.11.2025г.

01 Методология

Цел

Основната цел на проучването е да се изследват **нагласите, страховете и първосигналните** реакции по теми, свързани с насилие над деца и насилие между деца.

Целева група

Българско население на възраст между **25 и 64 години**.

Извадка

n=1006 души. Размерът на грешката е $\pm 3.1\%$ при 95% доверителен дял.

Вид проучване

Количественото проучване е проведено чрез **комбинация от два метода**: интервюта лице в лице, използващи таблет, и онлайн анкети за самопопълване.

Период

Данните са събрани в периода **26 февруари – 06 март 2025 г.**

02 Социално-демографски характеристики

Пол	Процент
Мъж	50%
Жена	50%
Възрастова група	Процент
25-34 години	18%
35-44 години	28%
45-54 години	29%
55-64 години	25%
Образование	Процент
Висше (степен „магистър“ или по-високо)	35%
Висше (степен „бакалавър“)	20%
Висше (степен „професионален бакалавър“)	5%
Средно (общо и специално)	40%
Основно	2%

Бележка: Резултатите в доклада са представени със закръгление до цяло число. Това може да доведе до суми, надвишаващи 100%, при въпросите, допускащи само един отговор.

Тип населено място	Процент
Столица	21%
Областен град	39%
Друг град	16%
Село	25%
Чист месечен доход на домакинството	Процент
До 1000 лв.	5%
От 1001 до 2000 лв.	16%
От 2001 до 3000 лв.	23%
От 3001 до 4000 лв.	20%
Над 4001 лв.	19%
Не желая да отговоря	17%
Деца в домакинството (под 18 г.)	Процент
0 (няма деца в домакинството)	58%
Едно	26%
Две	15%
Три и повече	1%

03

Къде бихте поставили насилието над деца сред сериозните проблеми на обществото?

Всеки трети българин приоритизира проблема!

04 Как смятате, че насилието над деца се отразява на обществото като цяло?

Преживяваме социалната си среда като изпълнена със заплата и несигурност!

71%

Води до повече престъпност

54%

Влияе негативно на психичното здраве на поколенията

40%

Създава атмосфера на страх и нетърпимост в обществото

58%

Създава несигурна среда за всички деца

42%

Увеличава недоверието към институциите

1% Не се отразява

2% Друго/ Не мога да преценя

05

Кои от следните действия според Вас представляват насилие?

Българите са чувствителни към различни форми на насилие ... но все още имаме да говорим за negliжиране, социално изключване и детски труд.

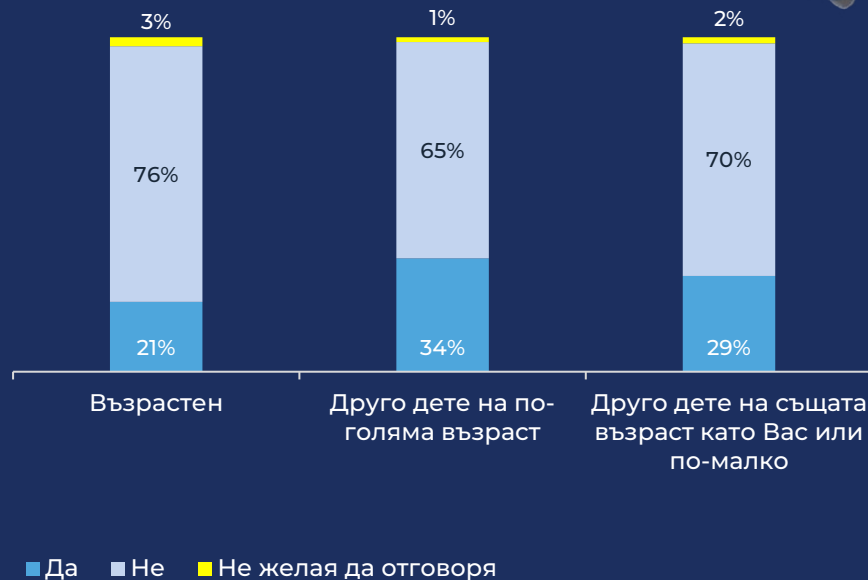

06

Ако се върнем назад във времето, можете ли да кажете за себе си, че като дете сте били обект на насилие от страна на:

Над една трета споделят, че са преживели в детството си насилие от дете на по-голяма възраст.

Повечето хора до 35 години са преживели насилие от възрастен, спрямо двойно по-малко от поколението 55+.

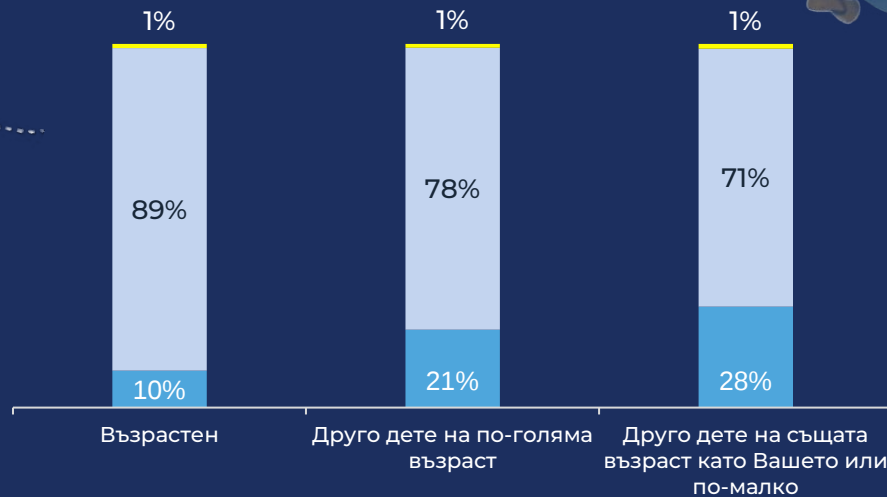

07

Що се отнася до Вашето дете, независимо дали е дете и в момента или е пораснало, можете ли да кажете за него, че някога е било обект на насилие от страна на:

Близо 1 на всеки 3 родители съобщава за инцидент на насилие спрямо неговото дете

Насилието не идва само от „по-големи“ деца

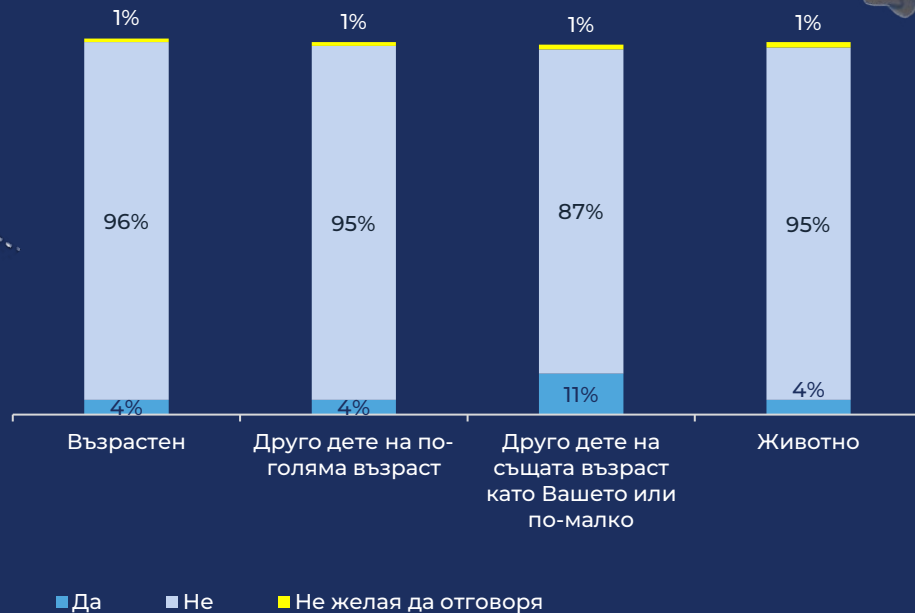

■ Да ■ Не ■ Не желая да отговоря

08

Що се отнася до Вашето дете, независимо дали е дете и в момента или е пораснало, можете ли да кажете за него, че някога е упражнило насилие по отношение на:

Може ли агресията да се превърне в модел на взаимодействие между децата?

09 Как реагирахте, когато детето Ви е било обект на насилие? Как реагирахте, когато детето Ви е упражнило насилие?

Когато тяхното дете е жертва едва 11% от родителите ще сигнализират. Когато тяхното дете е извършило проява на насилие, този процент драстично пада до 3%.

И в двата случая родителите показват много голяма или голяма склонност да оставят ситуацията в рамките на семейството.

10

Според Вас, какви са основните причини, поради които някои деца проявяват агресивно поведение?

Българите са категорични, че генезисът на насилието е в семейството.

Сред подценяваните фактори са липсата на емоционална подкрепа, липсата на социални умения и бедността.

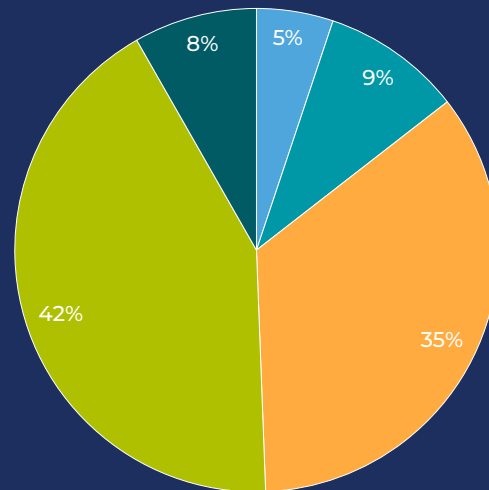
11

Споделяте ли или не мнението, че често децата, жертва на насилие са си виновни сами за това, което им се е случило?

Стигматизиране на жертвите - ще успеем ли да го преодолеем?

Съществува стигма спрямо децата, които стават жертви на насилие от възрастен: 15% от българите смятат, че те сами са провокирали насилието.

Това води до прехвърляне на отговорност и вина върху децата!

■ Определено да

■ По-скоро да

■ По-скоро не

■ Определено не

■ Не мога да преценя

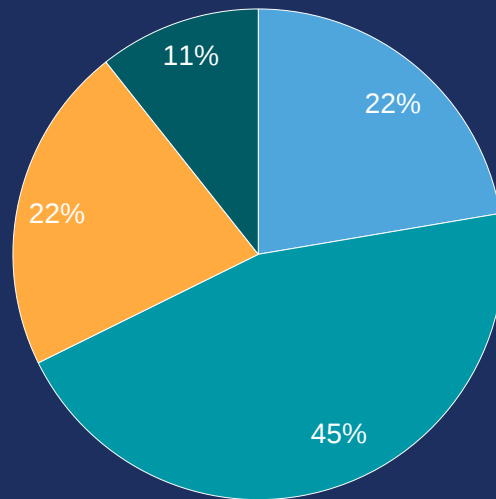
12

По Ваши впечатления, има ли деца, които бихте определили като „непоправимо лоши“?

Стигматизиране на децата, които извършват акт на насилие: „непоправимо лоши“

Преобладава мнението, че непоправимо „лоши“ деца има, но са изключения.

Едва 22% смятат, че според тях няма „непоправимо лоши“ деца и виждат шанс за всяко дете.

■ Да и са много

■ Да, но са изключения

■ Няма

■ Не мога да преценя

13

Какво правим с децата? Физическото наказание: за или против?

Сериозен напредък на обществото ни по отношение на “традиционните” методи на възпитание чрез физическо наказание:

61%

от българите са против прилагането на физическо наказание и от родители, а 75% са против да се прилага от от педагози.

36%

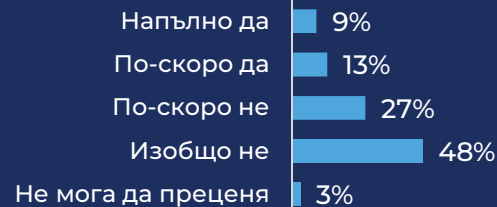
споделят противоположната гледна точка и смятат, че физическото наказание е допустимо в семейството.

Смятате ли или не, че физическото наказание може да бъде използвано като средство за възпитание от:

Родители

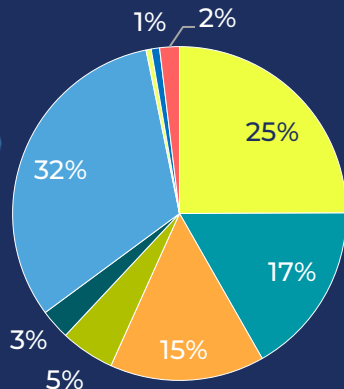
Учители

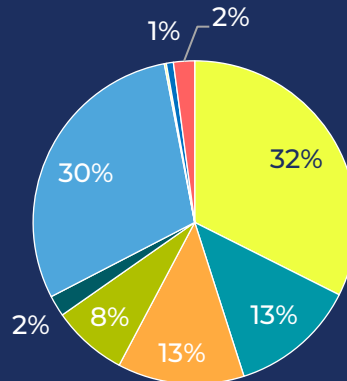
14

В обществен план: Как според Вас трябва да се реагира на малолетни и на непълнолетни лица, които извършват престъпления като кражби, побои и др.?

Значителен дял от обществото подкрепя комплексни мерки, включващи работа както с децата, така и с родителите!

Малолетни лица (до 14 г.)

Непълнолетни лица (14-18 г.)

Легенда:

Какви да са мерките?	Основно с наказателни мерки (наказания, строга дисциплина)
	Основно с образователни и възпитателни мерки
	Основно с психологическа подкрепа и терапия
Кой да е наказан/ спрямо кого да са мерките	Мерки трябва да има само спрямо децата, които извършват престъплението
	Мерки трябва да има спрямо родителите или настойниците
	Трябва да има мерки и спрямо извършителите, и спрямо родителите/настойниците
	Не трябва да има наказания, когато извършителят е в тази възрастова група
Неутрална група	Друго
	Не мога да преценя

15

В кои от следните случаи бихте се намесили (предприели нещо), и в кои – не?

Индивидуалистичен, а не общностен подход към закрилата на децата!

Пасивност в ситуации, които включват други възрастни и сложни семейни отношения!

16

Ако дете е жертва на насилие от възрастен, какво според Вас е най-правилното действие?

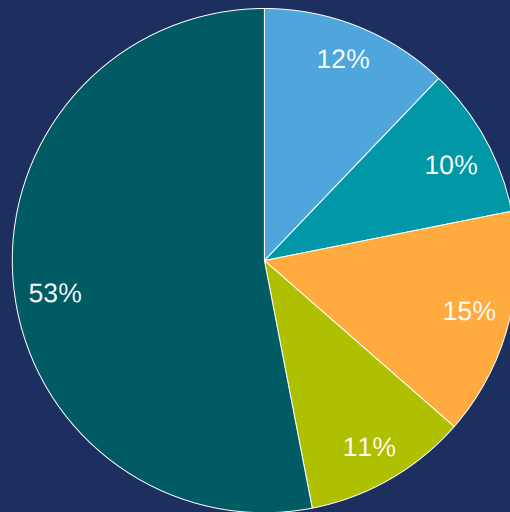
Категорично българите казват, че биха сигнализирали за насилие над дете от възрастен, но ...

17

Подавали ли сте сигнал за случаи, когато сте били свидетели на насилие над или между деца, до някоя институция, независимо коя?

...едва 12% подават сигнал!

■ За всички

■ За повечето

■ За някои

■ За един

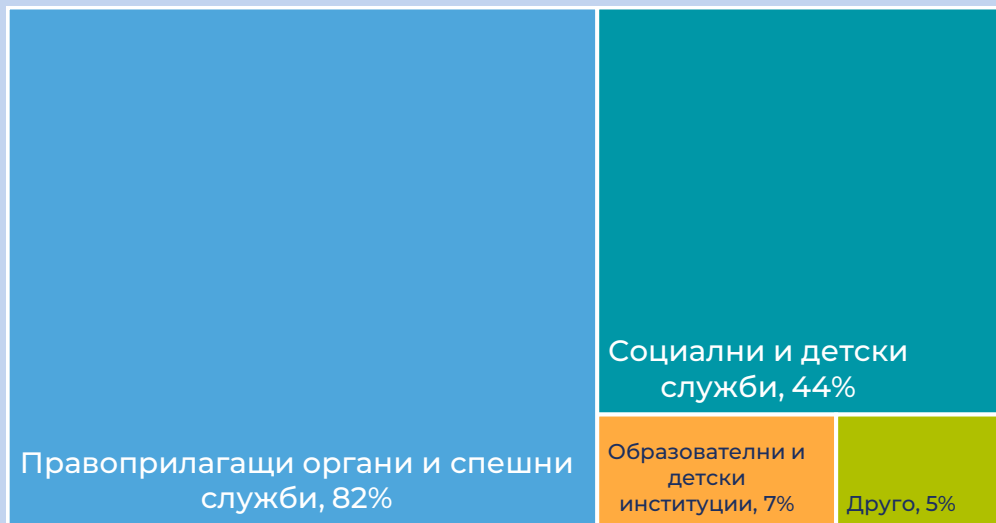
■ Не съм

18 Къде сигнализируют хората?

Обществото заявява информираност за подаване на сигнали. Въпреки това:

Две трети от попадналите в извадката не знаят, че подаването на анонимен сигнал за насилие над дете е възможно!

Анкетираните биха подали сигнал в/чрез:

19

Кой е основният източник на информация за Вас по темата за насилието над/между деца?

Традиционните медии, заедно със социалните мрежи и социалните медии определят рамката на общественя дискурс.

Обществото не разполага с експертна и обективна информация по темата.

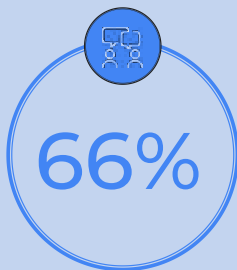

20

Препоръки на обществото: кои подходи биха били ефективни за справяне с поведение на насилие сред децата:

Обществото вече поставя разговорите и разясняването (66%) над наказанията!

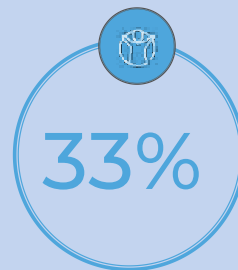
Разговори и разясняване на последствията

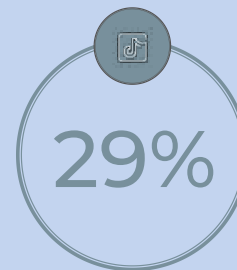
Психологическа подкрепа и терапия

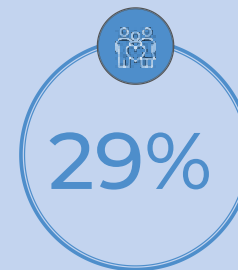
Строги наказателни мерки

Социални програми и дейности за децата

Ограничаване на привилегии (напр. ел. устройства)

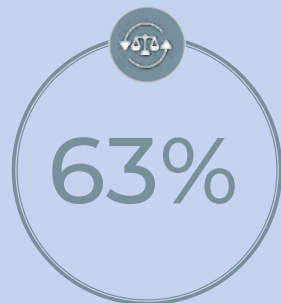
Подкрепа за семейството и родителите

21

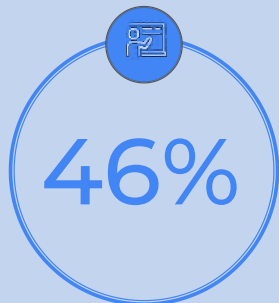
Препоръки на обществото: как може да се помогне на професионалистите да се справят по-добре с този проблем?

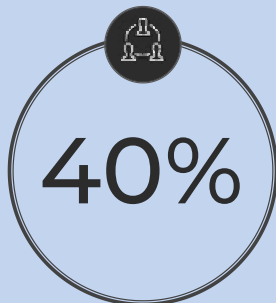
Ясна законодателна рамка, подкрепящи обучения, по-добра институционална координация!

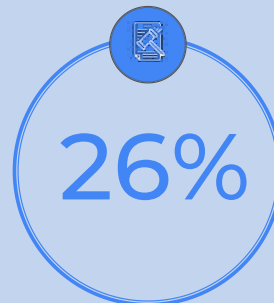
По-ясни закони и правила за действие в такива случаи

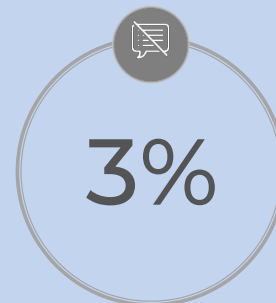
Задължителни обучения за разпознаване и реакция при насилие

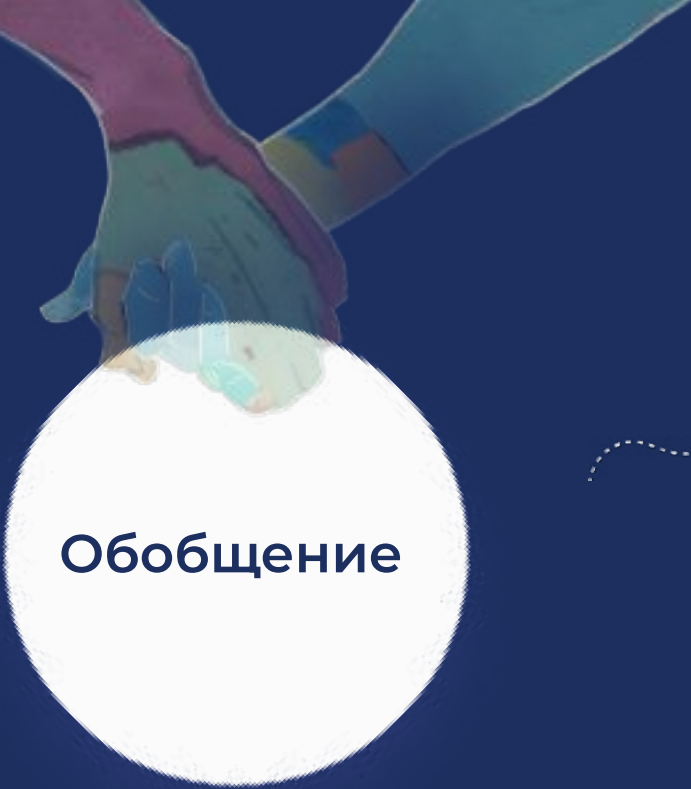
По-добра координация между институциите

По-строги санкции за тези, които не реагират навреме

Не мога да преценя

Обобщение

МОЖЕМ ЛИ ДА
ПРЕКЪСНЕМ
ОМАГЬОСАНИЯ КРЪГ НА
НАСИЛИЕТО И КАК?

МОЖЕМ ЛИ ДА
ПРЕКЪСНЕМ
ОМАГЬОСАНИЯ
КРЪГ НА
НАСИЛИЕТО И КАК?

КАКВО ПРАВИМ ВЪВ ФОНДАЦИЯТА:

ОБРАЗОВНИЕ

Социално-емоционални
умения, като част
образователните подходи

ПРАВОСЪДИЕ

Специализация на съда по
дела с участието на деца

КАКВО МОЖЕМ ДА НАПРАВИМ ОЩЕ:

ВСИЧКИ СИСТЕМИ

Подкрепа за
мултидисциплинарни и
мултисекторни подходи и
механизми

ОБЩЕСТВО

Обществена кампания за
информираност